

Alleen het bos in

Anderson Biobaler beproefd bij Staatsbosbeheer in Markelo

De belangstelling voor het eerste optreden in Nederland van de Biobaler was groot. De kersverse machinist moesten even wennen, maar het geheel smaakt ondanks kritische opmerkingen naar meer. Vooral omdat Staatsbosbeheer zelf helder aangaf dat het werk voor onze sector heeft en omdat deze methode behoorlijk arbeid bespaart bij het opschonen van jonge houtbestanden.

Groot was de belangstelling voor het eerste optreden van de Anderson Biobaler. Dat zegt al veel. Natuurlijk was er een praatje vooraf. Er werd uitgelegd wat er speelt bij natuurgebied De Borkeld (omgeving Markelo) en daarnaast werd het beleid van Staatsbosbeheer toegelicht. Fuhler Emmen mocht ter plekke de demonstratie verzorgen.

De Borkeld is een circa 600 hectare groot natuureservaat met vijftig procent bos, dat ooit een uitgestrekt heideterrein was. Op langere termijn moet De Borkeld weer een groot open heideterrein moeten worden, afgewisseld met wat solitair hout en de vele jeneverbesstruiken weer vrij in de zon.

Hendrik-Jan Weeme, productieplanner biomassa bij Staatsbosbeheer, gaf aan dat Staatsbosbeheer het nu als een kerntaak ziet om biomassa als waardevolle grondstof te vermarkten. "Onze inzet is de levering van grote partijen biomassa aan grote afnemers en dat te realiseren in samenwerking met professionele bedrijven die voor ons de werkzaamheden uitvoeren en de logistiek regelen."

Hij vertelde dat bij Staatsbosbeheer meer projecten zoals hier spelen. Er moet dus nogal wat worden ontbost, waaronder ook dun opslaghout. Dat laatste is een arbeidsintensief werk, waarbij de Biobaler mogelijk efficiënter is dan bestaande werkmethoden (knippen of zagen en verzamelen). De demo was door de stichting Probos samen met Staatsbosbeheer georganiseerd om te kijken of de machine die verwachting als eenmansmethode waar kan maken.

De demo

De Biobaler is een vastekamer-rondebalerpers die balen van 1,20 bij 1,25 meter maakt. Het perssysteem is gelijk aan dat van de bekende rondebalerpersen, met persrollen in de perskamer en een elevatorketting in de achterklep. De baal wordt met touw geknoopt. Dat kan omdat de persdruk niet zo hoog hoeft te zijn. Het gaat er in feite om dat het hout wordt gebundeld. De invoer bestaat uit een 2,25 meter brede freesrotor met vaste messen, die met 2000 toeren draait. Daarachter zit nog

een klepelas, die het 'opgevreten' hout doorvoert richting de perskamer. Officieel kan de machine tot vijftien centimeter dik (buigzaam) hout aan. Een baal weegt circa 500 tot 600 kilogram, afhankelijk van het vochtgehalte en de soort hout. De machine zelf weegt ruim zes ton en staat op 500/60R22.5-banden, maar kan desgewenst ook worden uitgerust met 700/45R22.5-banden. De aandrijflijn heeft slippkoppelingen voor de invoer en het persgedeelte. De perskamer wordt door kettingen aangedreven, de freesas met een powerband. De machine heeft een knikdissel om beter te kunnen manoeuvreren in het veld en een aslift tot dertig centimeter om stobben en andere obstakels te ontwijken of insparing, greppels en gaten te compenseren. Het geheel heeft een automatisch smeersysteem. De machine is ontworpen voor aandrijfvermogens van circa 147 tot 184 kW (200 tot 250 pk).

Even wennen

Loonbedrijf Fuhler Emmen mocht de machine demonstreren. De demonstrateur, die pas vijf balen had proefgedraaid, was letterlijk proefkonijn in zware omstandigheden: afwisselend houtbestanden met stobben, greppels, gaten en dikke en dunne bomen. Je zag dat de aslift en de knikdissel een must zijn in dergelijke natuurgebieden, maar ook dat de machine heel wat meer mans is dan die opgegeven vijftien centimeter hout. Dikke stobben freest hij zo af en dikke stukken boomstam vreet hij ook genadeloos op. Je zag echter ook dat je niet te dik materiaal moet invoeren, want dan wil het in de perskamer de bocht niet meer om. Dan moet je plukken en dat is geen pretje. Een terugdraaivoorziening ontbreekt helaas. Ook zag je dat de pers bij te grote invoer de Fendt 820 in een mum van tijd stilzette. Met verstand werken dus.

Omstanders fronsten de wenkbrauwen ook bij het omduwen van de houtopslag. Bij dikker hout komen de wortels dan mee naar boven en dan vreet de machine toch best veel grond. Dat is niet gewenst. Voor de trekker omzagen of afknippen werd geopperd. Anderen wezen op de lange houtstobben en -stoppels die achterbleven omdat de machine wat meer op safe werd gezet. Dat levert gevaar op voor het lekrijden van banden. Bovendien lopen dergelijke stobben weer uit. Er waren ook vraagtekens over het hoge eigen gewicht met het oog op veenachtige gebieden. Je zag echter ook dat de machine op de opener plekken goed werk afleverde en in relatief korte tijd een flink terrein behoorlijk netjes kaalschoor.

Onderdeel van totaalplan

Voor dit terrein allemaal geen probleem, omdat daar de toplaag toch wordt afgegraven. Goede afschermingen voor de veiligheid en voor de trekker lijken ook een must. Verder is de optie met lange dissel om in verstek te kunnen werken mogelijk ook een goede gedachte. Fuhler zelf gelooft in de machine als onderdeel van het totaalplan. De tijdswinst ten opzichte van een zaag- en knipploeg, de afvoer van het snoeihout en de verwerking ter plekke weegt voor het bedrijf zwaarder dan mogelijke nadelen. "Het kost even tijd om de machine goed te kennen. Dan krijgen we dat wel onder controle", was de veelzeggende reactie van Fuhler. Het verwerken van de houtbalen ziet het bedrijf ook als een voordeel. Niet opslaan en laten drogen, zoals dat in Scandinavië

◀ Deze freesrotor in de pickup vreet de houtbestanden kaal en versnipperd ze ten dele en snijdt de stam af. Het langere hout gaat deels over de freesas via een extra doorvoerklepelas de pers in.

◀ De perskamer heeft de bekende persrollen en een elevatorketting in de achterklep. Voor het afleggen is een eenvoudige aflegger gemonteerd.

◀ Deze Biobaler is uitgerust met de korte dissel die een knikfunctie heeft. In combinatie met een aslift van dertig centimeter kun je ongelijk terrein goed nemen en stobben ontwijken. Rotor en pers worden apart aangedreven.

gebeurt, maar gewoon compact transporteren - heel efficiënt - en de verkleiner of versnipperaar in.

Rond de € 120.000,- moet de Biobaler gaan kosten. Fuhler is hoogstwaarschijnlijk de eerste Nederlandse eigenaar, maar het zal ons niet verbazen als er nog een paar volgen. Anderson verkoopt ze nu twee jaar en heeft er zo'n veertig draaien, waarvan vele in Oost-Europa.

Tekst & foto's: Gert Vreemann